

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

 Сергій КРАВЧЕНКО

“18” *листопада* 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи здоров'я дрібних тварин

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Полтава
2021-2022 н. р.

Робоча програма міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни «Основи здоров'я дрібних тварин» для здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії.

Мова викладання державна.

Розробник: Локес-Крупка Терезія, кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

Протокол від “18” грудня 2020 року № 8

©ПДАА 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (курс)	2-й
Семестр	4-й
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	14
Лабораторні (годин)	–
Навчальна практика	–
Самостійна робота (годин)	60
в т. ч. індивідуальні завдання (вказати вид) (годин)	
Вид семестрового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Базові знання з біології, хімії.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни:

Навчити здобувачів вищої освіти забезпечувати оптимальні умови утримання, годівлі та догляду за домашніми тваринами у різних умовах, своєчасно виявляти ознаки захворювання та надавати першу допомогу.

Основні завдання навчальної дисципліни:

Вивчення умов утримання та годівлі домашніх тварин різних видів (собак, свійських котів, гризунів, декоративних птахів та риби), визначення клінічного статусу та виявлення ознак інфекційної, внутрішньої та хірургічної патології, засвоєння принципів надання лікувальної допомоги.

Компетентності:

Загальні:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися з фахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей)
- Здатність визначати клінічний статус домашніх тварин різних видів
- Здатність надавати допомогу хворим домашнім тваринам
- Прагнення до збереження довкілля.

Програмні результати навчання:

1. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

2. Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань.

3. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості собак, свійських котів, гризунів, декоративних птахів та риб.

Особливості анатомія та фізіології тварин різних видів, декоративних птахів та риб.

Тема 2. Забезпечення оптимальних умов утримання домашніх тварин різних видів і основи годівлі.

Основи зоогієни тварин. Охорона праці під час проведення діагностичних досліджень дрібних тварин. Методи дослідження дрібних тварин. Патологічні зміни шкіри, підшкірної клітковини та слизових оболонок у дрібних тварин.

Тема 3. Особливості діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин.

Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин (огляд, дослідження дихальної та серцево-судинної систем). Оцінка габітусу, правила збору анамнезу. Спеціальні методи дослідження у ветеринарній практиці.

Тема 4. Хвороби серцево-судинної та дихальної систем дрібних тварин з основами лікування.

Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин (огляд, дослідження дихальної та серцево-судинної систем). Зовнішні ознаки захворювань серцево-судинної системи. Оцінка стану дихальної системи у дрібних тварин.

Тема 5. Хвороби органів травлення та печінки у дрібних тварин з основами лікування.

Диференційна діагностика (запальні і дистрофічні хвороби) захворювань сечової системи дрібних тварин. Заходи терапії захворювань сечової системи дрібних тварин. Ознаки захворювань органів травлення та печінки у дрібних тварин.

Тема 6. Хвороби сечової системи дрібних тварин з основами лікування.

Диференційна діагностика та заходи терапії хвороб крові дрібних тварин. Основні симптоми захворювання органів сечової системи у дрібних тварин.

Тема 7. Хвороби крові дрібних тварин з основами лікування.

Диференційна діагностика та заходи терапії хвороб крові дрібних тварин. Діагностика анемії за зовнішніми ознаками.

Тема 8. Хвороби нервової та ендокринної систем дрібних тварин з основами лікування.

Діагностика та заходи терапії захворювань нервової системи дрібних тварин. Диференційна діагностика захворювань ендокринної системи дрібних тварин.

Заходи терапії захворювань ендокринної системи дрібних тварин. Розлади поведінки дрібних тварин за захворювань мозку.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	В тому числі		
		л	пр.з.	с.р.
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості собак, свійських котів, гризунів, декоративних птахів та риб	12	2	–	6
Тема 2. Забезпечення оптимальних умов утримання домашніх тварин різних видів і основи годівлі	8	2	2	6
Тема 3. Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин	8	2	2	6
Тема 4. Хвороби серцево-судинної та дихальної систем дрібних тварин з основами лікування	12	2	2	8
Тема 5. Хвороби органів травлення та печінки у дрібних тварин з основами лікування	12	2	2	8
Тема 6. Хвороби сечової системи дрібних тварин з основами лікування	12	2	2	10
Тема 7. Хвороби крові дрібних тварин з основами лікування	8	2	2	8
Тема 8. Хвороби нервової та ендокринної систем дрібних тварин з основами лікування		2	2	8
Усього годин	44	16	14	60

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Охорона праці під час проведення діагностичних досліджень дрібних тварин. Методи дослідження дрібних тварин.	2
2	Спеціальні методи дослідження у ветеринарній практиці.	2
3	Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин (огляд, дослідження дихальної та серцево-судинної систем).	2
4	Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин (дослідження травної та сечо-статевої систем).	2
5	Диференційна діагностика (запальні і дистрофічні хвороби) захворювань сечової системи дрібних тварин. Заходи терапії захворювань сечової системи дрібних тварин.	2

6	Диференційна діагностика та заходи терапії хвороб крові дрібних тварин.	2
7	Діагностика та заходи терапії захворювань нервової системи дрібних тварин. Диференційна діагностика захворювань ендокринної системи дрібних тварин. Заходи терапії захворювань ендокринної системи дрібних тварин	2
Всього за семестр		14

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Анатомія та фізіологія риб	6
2.	Патологічні зміни шкіри, підшкірної клітковини та слизових оболонок у дрібних тварин.	6
3.	Оцінка габітусу, правила збору анамнезу.	6
4.	Зовнішні ознаки захворювань серцево – судинної системи. Оцінка стану дихальної системи у дрібних тварин.	8
5.	Ознаки захворювань органів травлення та печінки у дрібних тварин.	8
6.	Основні симптоми захворювання органів сечової системи у дрібних тварин.	10
7.	Діагностика анемії за зовнішніми ознаками.	8
8.	Розлади поведінки дрібних тварин за захворювань мозку.	8
Всього		60

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, форми поточного і підсумкового контролю

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН ₁ - Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.	словесні методи: 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж; наочні методи: 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження; практичні методи: 3) практичні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою:	опитування, виконання завдань практичної роботи *Розв'язування тестів

	<p>конспектування, тезування, анотування.</p> <p>комп'ютерні і мультимедійні методи:</p> <p>1) використання мультимедійних презентацій;</p> <p>*2) дистанційне навчання</p>	
<p>ПРН₂ Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань.</p>	<p>словесні методи:</p> <p>1) лекція,</p> <p>2) розповідь-пояснення;</p> <p>3) інструктаж;</p> <p>наочні методи:</p> <p>1) ілюстрування,</p> <p>2) демонстрування,</p> <p>3) спостереження;</p> <p>практичні методи:</p> <p>2) дослідні роботи;</p> <p>3) практичні роботи,</p> <p>5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p>комп'ютерні і мультимедійні методи:</p> <p>1) використання мультимедійних презентацій;</p> <p>*2) дистанційне навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань практичної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>
<p>ПРН₃ Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень</p>	<p>словесні методи:</p> <p>1) лекція,</p> <p>2) розповідь-пояснення;</p> <p>3) інструктаж;</p> <p>наочні методи:</p> <p>1) ілюстрування,</p> <p>2) демонстрування,</p> <p>3) спостереження;</p> <p>практичні методи:</p> <p>2) дослідні роботи;</p> <p>3) практичні роботи,</p> <p>5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p>комп'ютерні і мультимедійні методи:</p> <p>1) використання мультимедійних</p>	<p>опитування, виконання завдань практичної роботи</p> <p>*Розв'язування тестів</p>

	презентацій; *2) дистанційне навчання	
--	--	--

* за потребою (в разі дистанційного навчання)

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН ₁	31	31	20
ПРН ₂	34	34	20
ПРН ₃	35	35	20
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	опитування		виконання завдань практичної роботи		виконання самостійної роботи (опитування)		колоквіум (контрольне опитування)	
	Мінімальна кількість	Максимальна кількість	Мінімальна кількість	Максимальна кількість	Мінімальна кількість	Максимальна кількість	Мінімальна кількість	Максимальна кількість
ПРН ₁	3	5	7	11	3	4	7	11
ПРН ₂	3	5	7	12	3	5	7	12
ПРН ₃	3	6	7	12	3	5	7	12
Разом	9	16	21	35	9	14	21	35

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль:

- **ведення конспекту лекцій (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	відсутність конспекту лекції.
1	2 ведення конспекту лекції.

- **виконання завдань практичної роботи (0-5);**

Бали	Здатність здобувача
0	не виконання завдань ЗВО на практичному занятті.
1	студент володіє теоретичним матеріалом дещо вищим за початковий та виконує практичну роботу з допомогою викладача

2	ЗВО знає значну кількість теоретичного матеріалу, виконує практичну роботу з допомогою інших студентів
3	ЗВО знає теоретичний матеріал і може застосувати його при виконанні практичної роботи з уточненнями у викладача
4	ЗВО знає теоретичний матеріал і застосовує його при виконанні практичної роботи
5	ЗВО знає теоретичний матеріал і застосовує його при виконанні практичної роботи, робить висновок

▪ **виконання самостійної роботи (опитування) (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не відповідає на поставлені запитання самостійної роботи.
1	Неповна відповідь на поставлені запитання самостійної роботи
2	грунтовна відповідь на поставлені запитання самостійної роботи.

▪ **контрольне опитування студентів (колоквіум) (0-10);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не відповідає на поставлені запитання;
1-2	студент володіє теоретичним матеріалом дещо вищим за початковий.
3-4	ЗВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу.
5-6	ЗВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу. З допомогою викладача може виправляти помилки серед яких є суттєві.
7-8	студент узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань з деякими неточностями, які з допомогою викладача аналізує та швидко виправляє помилки
9-10	студент узагальнює отримані знання, ґрунтовно розкриває зміст питань

8. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Тема	Ведення конспекту лекцій	Виконання практичної роботи та її захист	Завдання самостійної роботи (опитування)	Контрольне опитування (колоквіум)	Разом по темі
Тема 1. Анато́мо-фізіологічні особливості собак, свійських котів, гризунів, декоративних птахів та риб	2	–	1	10	3
Тема 2. Забезпечення оптимальних умов утримання домашніх тварин різних видів і основи годівлі	2	5	1		8
Тема 3. Особливості клінічної діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин	2	5	2		19
Тема 4. Хвороби серцево-судинної та дихальної систем дрібних тварин з основами лікування	2	5	2		5

Тема 5. Хвороби органів травлення та печінки у дрібних тварин з основами лікування	2	5	2		9
Тема 6. Хвороби сечової системи дрібних тварин з основами лікування	2	5	2	10	19
Тема 7. Хвороби крові дрібних тварин з основами лікування	2	5	2		9
Тема 8. Хвороби нервової та ендокринної систем дрібних тварин з основами лікування	2	5	2	10	19
Разом	16	35	14	35	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчальна лабораторія кафедри.

10. Рекомендовані джерела інформації **Основні**

1. Болезни собак: Справочник / А.Д. Белов, Е.П. Данилов, И.И. Дукур и др. – М.: Агропромиздат, 1990 – 368 с.
2. Борисевич В.Б. Болезни собак и кошек / В.Б. Борисевич, В.Ф. Галат, Г.М. Калиновский и др. – К.: «Урожай», 1996. – 432 с.
3. Дослідження сечі собак та котів: / М.І. Карташов, О.П. Тимошенко, Д.В. Морозенко та ін.. – Харків: Вид-во Бровін О.В., 2009. – 96 с.
4. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин: Підручник / За ред. В.І.Левченко – Біла Церква, 2004 – 608 с.
5. Кузовкін Є.М. Довідник сучасних лікарських препаратів у ветеринарній медицині / Є.М. Кузовкін, О.І. Канюка, С.І. Васільєв. – Харків: Еспаде, 2002. – 448 с.
6. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, М.О. Судаков та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 1999. – Ч. 1. – 400с.
7. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін., За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2001. – Ч. 2. – 544 с.
8. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин: Практикум / [В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, Л.М. Богатко та ін.]. – Біла Церква, 2000. – 224 с.
9. Судаков М.О. Внутрішні незаразні хвороби тварин: Підручник / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза та ін.. За ред.. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с.
10. Локес П.І., Стовба В.Г., Каришева Л.П. Рентгенівська діагностика хвороб дрібних тварин. Кашалот, – Полтава, 2006. – 152с.
11. Локес П.І., Стовба В.Г., Каришева Л.П. Ультразвукова діагностика хвороб дрібних тварин. – Полтава: ФОП Говоров С.В., 2007. – 128с.
12. Локес П.І., Стовба В.Г., Кравченко С.О., Каришева Л.П., Грищук А.В. Комп'ютерна, магнітно-резонансна томографія та інші сучасні методи

діагностики у ветеринарній медицині дрібних тварин. – Полтава: «Довкілля-К», 2011. – 173 с.

13. Ниманд Х.Г. Болезни собак. Практическое руководство для ветеринарных врачей / Х.Г. Ниманд, П.Б. Сутер.–М.: Аквариум, 2001.–816с
14. Чандлер Э.А., Гаскелл К.Дж., Гаскелл Р.М. Болезни кошек / перевод з англ. – М.: Аквариум, 2002. – 696 с.

Допоміжні

1. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2004. – 608 с.
2. Клиническая лабораторная диагностика в ветеринарии / И.П. Кондрахин, Курилов, А.Г. Малахов и др. – М., Агропромиздат, 1985 – 285 с.
3. Гутира Ф., Марек И., Моннингер Р., Мочи И. и др. Частная патология и терапия домашних животных / Перевод с нем. Т 2. – М.: Сельхозиздат, 1963. – 572с.
4. Ветеринарна клінічна біохімія / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
5. Беляков И.М., Дугін Г.А., Кондратьев В.С., и др. Практикум по клинической диагностике с ренгинологией. М.: «Колос», 1992 – 286с.
6. Бурбелло А.Т. Современные лекарственные средства: Клинико-фармакологический справочник практикующего врача / А.Т. Бурбелло, А.В. Шабров, П.П. Денисенко. – СПб.: Издательский Дом «Нива», 2005. – 896 с.
7. Донская Т.К. Болезни собак и кошек / Т.К. Донская, К.В. Племяшов, Г.В. Полушин / Под ред. С.В. Старченкова. – СПб.: Специальная литература, 2006. – 269с

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. www.nbuv.gov.ua Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
3. vet.gov.ua Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України.
4. <http://www.oie.int/en> Міжнародне Епізоотичне Бюро (МЕБ).
5. <http://iekvm.kharkov.ua/> Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини.
6. <http://www.biotestlab.net/> НПП «Био-Тест-Лаборатория».
7. <http://vet.in.ua/> Ветеринарний інформаційний ресурс України.
8. <http://poltavalab.at.ua/> Регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини в Полтавській області.
9. <http://www.vetlabresearch.gov.ua/> Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ).
11. http://zoovet.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=37&Itemid=152 Харківська державна зооветеринарна академія.